

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καγὼ ὁ τάλας, δεδοικὸς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG 99, 1321)

Ἐν ὄψει τῆς λεγομένης Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου τοῦ 2016

Νέα ὁμολογιακὴ παρέμβαση ἐν ὄψει τῆς Μεγάλης Συνόδου τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀ.Π.Θ. κ. Δημητρίου Τσελεγγίδη*

Μακαριώτατε Ἄγιε Πρόεδρε
Σεβασμιώτατοι Ἄγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἐν ὄψει τῆς μελλούσης νὰ συνέλθει Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, θὰ ἤθελα νὰ θέσω γιὰ ἀκόμη μία φορά, εὐλαβῶς, ἐνώπιόν Σας κάποιες θεολογικοῦ χαρακτήρα σκέψεις μου, πὺ ἐλπίζω νὰ Σᾶς φανοῦν ἀξιοποιήσιμες.

Ἀπὸ μία ἔρευνα, πὺ πραγματοποιοίησα, διαπίστωσα μὲ δυσάρεστη ἔκπληξη, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος – ἀπὸ τὸ 1961 πὺ ἄρχισαν οἱ Πανορθόδοξε Προσυνοδικὲς Διασκέψεις γιὰ τὴν παραπάνω Μεγάλη Σύνοδος – δὲν ἀσχολήθηκε μὲ τὶς ἀποφάσεις τῶν Διασκέψεων αὐτῶν σὲ ἐπίπεδο Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. **Τ**οῦτο εἶχε ὡς συνέπεια, νὰ φτάσουμε στὴν δυσχερῆ σημερινὴ ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση. Νὰ ἔχουμε δηλαδὴ ἐκκλησιαστικὲς ἀποφάσεις γιὰ τὰ κρίσιμα θέματα μιᾶς Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου, γιὰ τὶς ὁποῖες, ὅμως, ὑπάρχει σοβαρὸ ἔλλειμμα συνοδικῆς καλύψεως τοὺς ἀπὸ τὴν Τοπικὴ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, ὅπως προβλέπεται, ἄλλωστε, ἀπὸ τὶς Προσυνοδικὲς Διασκέψεις.

Αὐτὴν τὴν στιγμή βρισκόμαστε ἐκκλησιαστικῶς στὸ προτελευταῖο στάδιο τῶν ὀριστικῶν ἀποφάσεων τῆς Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου. Φρονῶ, ὅτι τὰ πράγματα – παρὰ τὴν ἐξαιρετικὴ σοβαρότητά τους – εἶναι ἀκόμη ἰάσιμα.

Ἦς γνωστόν, τὸ Συνοδικὸ Σύστημα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας

μας αποτελεί άγιοπνευματική έκκλησιαστική λειτουργία, όχι μόνο για τὰ θέματα τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ζωῆς τῆς, ἀλλὰ καὶ για τὴν ἀκριβῆ διατύπωση τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς.

Εἰδικώτερα, φρονῶ, ὅτι τὸ συνοδικὸ ἔλλειμμα τῶν παρελθόντων 55 ἐτῶν μπορεῖ σίγουρα νὰ θεραπευθεῖ τώρα, ἐφόσον οἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπικειμένης Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, σχετικὰ μὲ τὰ θέματα τῆς μελλούσης Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας, θὰ εἶναι σύμφωνες μὲ τὴν αὐτοσυνειδησία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀγιοπνευματικὴ ἐμπειρία τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεώς τῆς.

* * *

Καὶ κάτι ἄλλο, συναφές, καὶ ἐξαιρετικὰ σοβαρό. Διάβασα, προσεκτικά, τὸν δημοσιευμένο προσφάτως «Κανονισμὸ Ὁργανώσεως καὶ Λειτουργίας τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου» καὶ ἔχω νὰ Σᾶς καταθέσω μία θεολογικοῦ-δογματικοῦ χαρακτήρα παρατήρησή μου.

Συγκεκριμένα, στὸ Ἄρθρο 12, μὲ θέμα «ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ», σημειώνονται τὰ ἐξῆς σημαντικά:

«**Ἡ** ψηφοφορία ἐπὶ τῶν συζητηθέντων καὶ ἀναθεωρηθέντων ὑπὸ τῆς Συνόδου κειμένων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως,

1. **σ**υνδέεται πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ ὄχι πρὸς τὰ καθ' ἕκαστον μέλη τῶν ἐν τῇ Συνόδῳ ἀντιπροσωπειῶν αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁμόφωνον σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν,

2. **ἡ** κατὰ Ἐκκλησίας καὶ ὄχι κατὰ τὰ μέλη αὐτῶν ψήφισις ἐν τῇ Συνόδῳ τῶν κειμένων δὲν ἀποκλείει τὴν ἀρνητικὴν θέσιν ἐνὸς ἢ καὶ πλειόνων ἀρχιερέων μιᾶς ἀντιπροσωπείας αὐτοκεφάλου τινὸς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν γενομένων τροπολογιῶν ἢ καὶ ἐπὶ ἐνὸς κειμένου γενικώτερον, ἢ διαφωνία τῶν ὁποίων καταχωρίζεται εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Συνόδου, καὶ

3. **ἡ** ἀξιολόγησις τῶν διαφωνιῶν αὐτῶν εἶναι πλέον ἐσωτερικὸν ζήτημα τῆς εἰς ἣν ἀνήκουν αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, ἢ ὅποια δύναται νὰ ὑποστηρίξη τὴν θετικὴν ψῆφον αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσωτερικῆς πλειονοψηφίας, ἐκφράζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, διὸ καὶ δεόν ὅπως προβλεφθῆ εἰς αὐτὴν ὁ ἀναγκαῖος χῶρος καὶ χρόνος δι' ἐσωτερικὴν συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ».

Στὸ Ἄρθρο αὐτὸ βλέπουμε, ὅτι ἡ ὁμοφωνία τῆς Μεγάλης Συν-

όδου περιορίζεται στην μία ψήφο κάθε Τοπικῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας. **Οἱ** ἐπιμέρους διαφωνίες –ἐφόσον αὐτὲς συμβαίνει νὰ ἀποτελοῦν μειοψηφία, στὸ πλαίσιο τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν– ἀφήνονται ὡς «ἐσωτερικὴ ὑπόθεσή τους», πρᾶγμα ποῦ εἶναι ἐκκλησιολογικῶς ἀπαράδεκτο γιὰ τὴν συγκεκριμένη Πανορθόδοξη Σύνοδο, ὅταν μάλιστα συμβαίνει τὸ θέμα τῆς διαφωνίας νὰ εἶναι γιὰ δογματικὴ ὑπόθεση. **Καὶ** ἡ περίπτωση αὐτὴ εἶναι πάρα πολὺ πιθανή. Λόγου χάρι, τὸ θέμα τῆς αὐτοσυνειδησίας καὶ τῆς ταυτότητας τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ πραγματεύεται τὸ Κείμενο: «ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ», εἶναι θέμα ἐκκλησιολογικό, δηλαδὴ κατεξοχὴν δογματικό.

Κατὰ συνέπεια, δὲν εἶναι θεολογικὰ ἐπιτρεπτό, ἓνα Κείμενο ποῦ προωθείται πρὸς ἔγκριση, ἀπὸ τὴν μία μεριὰ νὰ εισηγεῖται οὐσιαστικὰ τὴν Προτεσταντικὴ θεωρία τῶν «κλάδων» –νομιμοποιώντας μὲ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ τὴν ὑπαρξὴ πολλῶν Ἐκκλησιῶν μὲ πολὺ διαφορετικὰ δόγματα– καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ «Κανονισμὸς Ὁργανώσεως καὶ Λειτουργίας τῆς Συνόδου» αὐτῆς νὰ ἀγνοεῖ στὴν πράξη τοὺς ἐνδεχόμενους μειοψηφοῦντες Ἱεράρχες τῶν ἐπιμέρους Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ νὰ μὴ λαμβάνει σοβαρώτατα ὑπόψη τὶς θεολογικὲς τοποθετήσεις τῆς ἐπισκοπικῆς συν-ειδήσεώς τους.

Καὶ ἐδῶ γεννᾶται τὸ εὐλόγο θεολογικὸ-δογματικὸ ἐρώτημα:

• **Πῶς** θὰ ὁμολογηθεῖ στὴν προκειμένη περίπτωση ἡ μία πίστις τῆς Ἐκκλησίας, «ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ»; **Πῶς** θὰ μπορέσουν οἱ Συνοδικοὶ Πατέρες νὰ ποῦν: «ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν»; **Πῶς** θὰ ἀποδείξουν ὅτι ἔχουν «νοῦν Χριστοῦ», ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ θεοφόροι Πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας;

* * *

Μακαριώτατε,

Στὰ δογματικὰ θέματα, ὡς γνωστόν, ἡ ἀλήθεια δὲν βρίσκεται στὴν πλειονοψηφία τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων. **Ἡ** ἀλήθεια καθεαυτὴν εἶναι πλειοψηφική, γιὰτὶ στὴν Ἐκκλησία ἡ ἀλήθεια εἶναι Ὑποστατικὴ πραγματικότητα. **Γι'** αὐτό, καὶ ὅσοι διαφωνοῦν μὲ αὐτήν, ἀποκόπτονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀφοῦ καθαιροῦνται καὶ ἀφορίζονται κατὰ περίπτωσιν. **Ἡ** Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀφήσει σὲ κατώτερα συνοδικὰ σώματα τὸ ἐξαιρετικὰ σοβαρὸ θέμα τῆς ἐνδεχόμενης διαφωνίας τῶν μειοψηφούν-

των επισκόπων σὲ δογματικά θέματα. Ἐπιβάλλεται, ὡς ἀνώτατο συνοδικὸ σῶμα, νὰ ἐπιληφθεῖ αὐτοῦ τοῦ θέματος ἄμεσα, γιατί διαφορετικὰ ὑπάρχει ὁρατὸς ὁ κίνδυνος τοῦ Σχίσματος στὴν Ἐκκλησία, τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς, ποὺ ἡ Μεγάλῃ αὐτὴ Σύνοδος φιλοδοξεῖ νὰ ἐπαναβεβαιώσῃ τὴν ὁρατὴ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μὲ βαθύτατο σεβασμὸ
ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰ Σας
Δημήτριος Τσελεγγίδης
Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

(*) Πηγή: http://aktines.blogspot.gr/2016/02/blog-post_15.html. Ἐπιμέλ., ὑπέρτιτλ., παράγρ., ἔντονα ἡμέτ.